



Kinder- en Jongerenwerk!

IBV.JONG
KINDER- EN JONGERENWERK

***KINDERWERK:
DE ONMISBARE VOORLOPER
VAN HET JONGERENWERK!***

**Saskia Nout & Bianca Boender
2024**



KINDERWERK: DE ONMISBARE VOORLOPER VAN HET JONGERENWERK!

Bianca Boender (voorzitter BVjong en You!nG) en Saskia Nout (bestuurslid BVjong en werkzaam voor St. Rijnstad) vinden dat er meer aandacht moet zijn voor ondersteuning in het gezond en veilig opgroeien van kinderen in onze maatschappij. Daarom maken ze zich hard voor goed en stevig kinderwerk in Nederland.

Ongeveer drie jaar geleden zag Bianca een gepassioneerde post van Saskia op LinkedIn over haar werk met kinderen bij Rijnstad. Aangezien Bianca onder andere vanuit BVjong gedreven is voor het vak kinder- en jongerenwerk, nam ze contact met haar op. Dit werd de start van een enthousiast duo dat niet te stoppen is. Hun drive is het op de kaart zetten van kinderwerk, de vakbekwaamheid van kinderwerkers en het welbevinden van kinderen in Nederland.

En nu is het tijd dat dit gedreven tweetal luid van zich laat horen: een 'Shout Out'! Dit doen zij in samenwerking met de werkgroep kinderwerk van BVjong. Deze werkgroep houdt zich bezig met het belang van kinderwerk en kinderwerkers in Nederland, onder andere door intervisie, de landelijke dag Kinder -en Jongerenwerk, onderzoek en diverse andere activiteiten.

Wat is kinderwerk?

Kinderwerk is een voorziening in de pedagogische basisinfrastructuur. Het is het sociaal werk met kinderen tot 12 jaar dat zich richt op alle kinderen in de buurt, met extra aandacht voor kinderen in een kwetsbare situatie die meer ondersteuning kunnen gebruiken. Kinderwerkers kunnen onder diverse functienamen opereren, maar zij doen dit altijd vanuit een professionele, pedagogische achtergrond en werkwijze (NJI, 2021). Op vele plekken worden diverse benamingen gebruikt voor kinderwerkers, zoals: kinderopbouwwerker, buurtwerker, speeltuinmedewerker, pedagogisch medewerker, jongerenwerker en sociaalwerker. Zie ook het document "Kinderwerker anno 2021" (NJI, 2012).

Voor alle kinderen

Het kinderwerk richt zich op alle kinderen in de wijken in Nederland. Het sluit nauw aan bij de leefwereld van kinderen en ouders die zich bevinden in een meer kwetsbare positie. In de wijken waar kinderwerk actief is, wordt vaak met name gewerkt met de doelgroep voor wie regulier vrijetijdsaanbod zoals BSO, sport, of kunst en cultuur in het algemeen niet afdoende aansluit. Dit is anders dan bij kinderen uit minder kwetsbare situaties die behoefte hebben aan meer ondersteuning in het opgroeien tot sociaal emotionele volwassenen.

Kinderwerkers werken domeinoverstijgend vanuit de positie van het kind. Ze richten zich op de pedagogische opdracht. Het kinderwerk heeft een pedagogische taak in contact met kinderen omdat het kinderwerk een voorziening is in de pedagogische basisinfrastructuur.

Tijdens de aansprekende activiteiten die kinderwerkers organiseren, leren of verbeteren kinderen spelenderwijs hun competenties en vaardigheden. Deze activiteiten zijn zodanig georganiseerd dat zij voor alle kinderen uit elke context toegankelijk zijn. Daarnaast zijn de activiteiten financieel toegankelijk, meestal zelfs gratis. Voor het kinderwerk zijn de activiteiten nadrukkelijk een middel om aan competenties te werken, zij zijn geen doel op zich.

Signalerende functie

Kinderwerk maakt onderdeel uit van een ketenaanpak en kan door haar brede kennis over de kinderen in de wijk vroegtijdig problemen signaleren. Hierdoor kan er op tijd en adequaat worden geïntervenieerd en indien nodig naar hulpverlening worden doorverwezen. Op deze manier voorkomt kinderwerk probleemgedrag en heeft het een preventieve functie. Voor oudere kinderen (jonge tieners) bevordert het kinderwerk een gemakkelijke doorstroming naar de

KINDERWERK: DE ONMISBARE VOORLOPER VAN HET JONGERENWERK!

volgende fase in hun leven: een fase met relatief grote veranderingen (puberteit, vervolgonderwijs, etc.)

Verder zorgt kinderwerk voor een breder perspectief op kinderen. Vanuit de samenwerking met scholen, ouders, schoolmaatschappelijk werk, zorgaanbieders, instellingen op het terrein van sport, kunst en cultuur maakt kinderwerk onderdeel uit van een voor de doelgroep relevant netwerk. Dat maakt kinderwerk domeinoverstijgend. Midden in de keten vormt het de spin in het web met kennis van wijkspecifieke kenmerken van de doelgroep.

Deze rol is extra hard nodig als het gaat om situaties waar er zorgen zijn over kinderen en jongeren die al jong delicten plegen. Het kinderwerk kan daarin vroegtijdig betrokken zijn in de leefwereld van het kind en zijn omgeving. Meer hierover in het onderzoek van [HU](#)

Een prachtig vak!

Kinderwerk is een prachtig vak. In het competentieprofiel kinder- en jongerenwerk wordt dit vak uitgebreid beschreven (de Groot 2021). Op basis van het competentieprofiel bestaat de 'Competentie Matrix Kinder- en Jongerenwerker' uit tweeënvijftig competenties en vaardigheden die een kinder- en jongerenwerker kan bezitten (2021 Boender & Smit). Deze tweeënvijftig competenties en vaardigheden zijn onderverdeeld in drie uitvoeringskarakteristieken: streetwise, booksmart en systeemsensitief. Dit zijn typerende categorieën die te onderscheiden zijn in de uitvoering van het kinder- en jongerenwerk. Meer hierover ...

Onderdeel van groter geheel

Kinderen begeven zich in de vrijetijd op allerlei plekken, zoals sport, verenigingen, onderwijs en bibliotheken. Hierbij een kleine tip van de sluier hoe kinderwerk zich verhoudt binnen het grote plaatje van het kind en wat het kinderwerk kan betekenen.

- Doelgroep: Alle kinderen, ouders en het systeem in een kansrijke wijk met de focus op kinderen die het meest kwetsbaar zijn. Dit zijn vaak gezinnen met een zwakke sociaaleconomische positie.
- Activiteiten: Gericht op competenties en sociaal-emotionele ontwikkeling, belangrijkste doel. Iedereen mee laten doen in een inclusieve samenleving, waarin aandacht is voor ieders ontwikkeling.
- Financiële drempel: geen
- Aanbod: op vraag van kinderen en dat wat de wijk nodig heeft.
- Tijden: op verschillende tijden, zowel onder als na schooltijd en in vakanties.
- Kinderwerker: De spil op wijkniveau met als focus preventief werken. Een kinderwerker werkt domeinoverstijgend (Smit & Boender 2021). Kinderwerkers zijn door middel van kinderparticipatie de stem voor kinderen in de wijk.
- Wijk: Kinderwerkers werken inclusief. Vrijwilligers uit de wijk worden ingezet, kinderen van speciaal onderwijs zijn ook welkom en worden actief benaderd, enz.

Hoe is kinderwerk een onmisbare voorloper van jongerenwerk?

Bianca en Saskia zien dat er op dit moment landelijk veel aandacht is voor 'preventie met gezag'. Er worden door de gemeenten veel bijeenkomsten georganiseerd om jongeren die dreigen af te glijden zo jong mogelijk te helpen. Dit is goed en noodzakelijk, maar gaat vaak over jongeren vanaf 12 jaar oud. Bianca en Saskia pleiten voor meer aandacht voor kinderen. Als je ze zo jong mogelijk wilt helpen, moet je zo jong mogelijk insteken. En wel op een leeftijd waar kinderen het meest beïnvloedbaar zijn.

KINDERWERK: DE ONMISBARE VOORLOPER VAN HET JONGERENWERK!

Rond het 10e levensjaar zijn kinderen sterk beïnvloedbaar, ze ontwikkelen hun eigen identiteit, leren wat wel en niet mag en ontwikkelen hun eigen normen en waarden (NJI)[1]. Het kinderwerk werkt met kinderen in die leeftijd. Kinderen die dus het meest te beïnvloeden zijn, ook positief. Daarom pleiten Bianca en Saskia voor meer kinderwerkers. Op dit moment zijn er tussen de 200-300 kinderwerkers (NJI, 2021) die werken met de jeugd in hun meest kwetsbare, maar tegelijk beïnvloedbare leeftijd. Dit aantal kan zeker omhoog, vinden zij.

“Als we ervan uitgaan dat jongeren negatief beïnvloed kunnen worden, kunnen ze ook positief beïnvloed worden!” (Veelgebruikte quote van You!nG)



Voorloper voor jongerenwerk

Positief beïnvloeden, dat is waar de kinderwerker aan werkt! Het kinderwerk is een voorloper van het jongerenwerk. Samen met alle ketenpartners rondom het kind en het gezin zijn zowel het kinderwerk, als het jongerenwerk van positieve invloed.

Bianca en Saskia zijn erg blij dat er de laatste jaren meer focus is op jongerenwerk, maar hopen dat er ook een kentering komt voor het kinderwerk als onmisbare voorloper daarvan. Het is nodig om betrokken te zijn in de jonge jaren van een kind en diens omgeving. De vroege betrokkenheid, het inzicht, het vertrouwen en de korte lijnen die er dan al zijn, kunnen ingezet worden voor het vroeg signaleren, waar nodig bijsturen én genieten van de mooie stappen die kinderen en hun omgeving maken!

Geïnspireerd door dit artikel? Deel het in je netwerk en geef het kinderwerk de 'Shout Out' die het verdient!

Namens de BVjong werkgroep zijn Bianca Boender en Saskia Nout betrokken in Nederland. BVjong heeft ten doel om het kinder- en jongerenwerk in Nederland te bewaken, te versterken en te stimuleren. Dit doen zij voor jou als professional en voor onze jeugd in Nederland. Ze behartigen de belangen van de beroepsgroep in het algemeen, en de voorwaarden waaronder de professie kan worden uitgeoefend in het bijzonder, richting instellingen, politiek en samenleving.

Wil jij meebouwen aan goed en stevig kinderwerk? Word lid van [BVjong](https://www.bvjong.nl) en maak je samen met Saskia en Bianca sterk voor het kinderwerk in Nederland!

